

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

**Матеріали Всеукраїнської
науково-методичної конференції
(10 - 12 квітня 2019 року, м. Одеса)**

У збірнику опубліковано матеріали Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти», яка проходила 10 - 12 квітня 2019 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти»

Редакційна колегія:

Сгоров Б.В.	- ректор Одеської національної академії харчових технологій, д. т. н., професор (голова редакційної колегії)
Трішин Ф.А.	- проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к. т. н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
Мардар М.Р.	- проректор з науково-педагогічної роботи та міжнародних зв'язків, д. т. н., професор
Кананихіна О.М.	- проректор з науково-педагогічної та виховної роботи, соціальних питань, оздоровлення і спорту, к. т. н., доцент
Мураховський В.Г.	- директор Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти, к. ф.-м. н., доцент
Волков В.Е.	- д. т. н., професор кафедри Вищої та прикладної математики
Корнієнко Ю.К.	- директор центру дистанційної освіти, к. ф.-м. н., доцент
Радіонова О.В.	- к. т. н., доцент кафедри Технології вина та енології
Купріна Н.М.	- декан факультету економіки, бізнесу і контролю, к. е. н., доцент
Хобін В.А.	- директор Навчально-наукового центру інформаційних технологій, д. т. н., професор
Сярова А.С.	методист Навчально-методичного центру забезпечення якості вищої освіти

Оргкомітет Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

цих деталей, режими обробки поверхонь деталей тощо. На практичних заняттях студентам пропонується написати альтернативний технологічний процес, розрахувати собівартість продукції за двома конкуруючими технологічними процесами, зробити відповідні висновки. При цьому студенти мають інформацію про використовуване встаткування, інструмент, металорізальні верстати, отриману не тільки з довідників, але й з реального виробництва. При цьому студент повинен вміти обґрунтувати прийняте їм рішення.

Таким чином, всі студенти зайняті напруженою творчою роботою, пошуками коректних рішень. Викладач при цьому виступає в ролі консультанта, що спостерігає за роботою кожного студента, і здатного вчасно надавати допомогу, не придушуючи самостійності й ініціативи студента. При цьому викладач обґрунтовано приймає або відкидає рішення, яке отримане студентами. Велике значення при навчанні мають колективні заняття, що опираються на групове мислення. Тоді студенти мають можливість обмінюватися думками, формувати загальне рішення, отримане в результаті дискусії з товаришами. Викладач прослуховуючи остаточне рішення, має можливість почути і усі проміжні рішення, які виникали під час дискусії і сформувати певним чином оцінку колективу і кожному студенту.

ЕКОЛОГІЗАЦІЯ ОСВІТИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ

О.Л. Гаркович, І.В. Коваленко, І.О. Кузнецова, Р.І. Шевченко

Стратегія розвитку сучасного суспільства останніми роками зазнає значних змін. Стан навколишнього середовища викликає найбільші побоювання. Протягом останніх 4.5 млрд. років астрономічні та географічні чинники були основними в зміні клімату. Однак зараз людство сильніше, ніж природні фактори впливає на стан навколишнього середовища. Тому в останні роки екологізація освіти вважається одним з найпотужніших важелів зміни свідомості людства від руйнівного споживацького способу життя до конструктивного, дбайливо-відновного.

Теоретичні основи проблеми екологічної освіти та виховання населення розглядалися в таких напрямках: в класичній педагогіці принцип природовідповідності (Платон, І.Г. Песталоцці, Я.А. Коменський, Г.С. Сковорода, Ж-Ж Руссо, К.Д. Ушинський, М. Монтесорі, В.А. Сухомлинський та ін.); історичному, загально-педагогічному та психологічному аспектах екологічної освіти і виховання (П.П. Бачинський, А.С. Волкова, С.У. Гончаренко, І.Я. Лернер та ін.); як екологічна підготовка учнів і студентів при вивченні різних дисциплін (Н.М. Буринська, А.С. Волкова, Л.П. Лаврух, Л.Б. Лук'янова, Г.С. Марочко, й ін.).

Екологізація освіти розглядається, як:

- включення екологічних аспектів у всі освітні предмети, екологізація процесу навчання, екологізація середовища освітнього закладу, екологізація взаємин;
- включення до навчальних планів інтегрованих екологічних курсів;
- транслювання в зміст навчального предмета екологічного стилю мислення, а не фактів, які стосуються об'єктної області екології;
- насичення змісту освіти екологічними знаннями, вироблення екологічної культури, умінь і навичок практичної діяльності з реалізації принципів екологічної політики;
- процес проникнення екологічних ідей, понять, підходів в інші дисципліни, а також підготовка екологічно грамотних фахівців самого різного профілю;
- процес ціннісно-зорієнтованого впливу екології як комплексної, інтегративної науки на різні сфери життєдіяльності, зокрема на дисципліни спеціалізації.

Аналіз теоретичних підходів і педагогічних умов до екологічної підготовки майбутніх спеціалістів в області екології дозволяє визначити співвідношення понять підготовка і готовність. Екологічна підготовка виступає засобом формування готовності до екологічного виховання студентів у процесі навчання, а готовність є результатом і показником якості підготовки, перевіряється в практичній діяльності викладача. Екологічна діяльність майбутнього еколога є метою підготовки до екологічної освіти, але одночасно вона виконує функції її регулювання і корекції. Під готовністю викладачів до екологічної освіти студентів ми розуміємо особистісну освіту, що включає систему екологічних, хімічних, філософських, психолого-педагогічних знань, умінь і навичок організації навчальної діяльності студентів, яка орієнтована на екологічні проблеми та шляхи їх вирішення.

Підвищення ступеня екологізації вищої освіти пов'язано з формуванням екологічного світогляду, усвідомлення необхідності збереження довкілля для подальшого існування людства. Для реалізації професійної екологічної освіти потрібна цілеспрямована багатоетапна підготовка фахівців, вироблення алгоритму стратегії такої підготовки, що включає міждисциплінарну інтеграцію.

Екологічну підготовку ми розуміємо як процес, що зорієнтований на формування особистості студента, який розуміє цілі і функції екологічно орієнтованого виду професійної діяльності, володіє технологіями, методами, прийомами і способами планування та управління навчально-пізнавальної діяльності за рахунок інтеграції загальнонаукових, психолого-педагогічних, екологічних, професійно-екологічних та методичних знань, умінь і навичок.

Відповідно до методологічних основ нами запропонована системно-педагогічна ієрархія, яка відображає послідовні етапи формування екологічної культури фахівця і реалізує компоненти мети екологічного навчання фахівців, які одночасно є і цілями екологізації їх навчання: екологічна грамотність →

екологічна освіченість → професійна компетентність в частині її екологічного компонента → екологічна культура.

Відповідно до них визначається зміст екологічного навчання і, тим самим, контекст екологізації освіти (особистісно-значущий, науковий, професійний, світоглядний і поведінковий). Відповідно до даних контекстів будується діяльність колективу професійної освітньої установи по екологізації освіти майбутніх фахівців, спрямована на їх модернізацію з метою формування екологічної культури.

При розкритті даних контекстів в умовах конкретного професійного освітнього закладу визначені способи реалізації екологізації змісту:

- на першому етапі (входу до навчального закладу) - за допомогою освоєння елементів практичної соціально-побутової екології в рамках факультативних дисциплін, екологічних гуртків;
- на другому етапі - за допомогою введення екологічного змісту наукового характеру в дисципліни загальноосвітньої і загально-професійної підготовки фахівців;
- на третьому етапі - профілізація спецдисциплін за допомогою їх інтеграції з дисциплінами екологічного змісту; забезпечення діяльності екологічного спрямування в рамках практичного навчання;
- на четвертому етапі (на виході з освітнього закладу) - за допомогою включення студентів у науково-дослідницьку діяльність екологічного спрямування, пропаганди екологічних цінностей, створення умов для їх самоосвіти в області екології.

ОРГАНІЗАЦІЙНА ДИНАМІЧНІСТЬ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ

С.В. Сахарова, Т.М. Барабаш, І.С. Бобрікова, Б.О. Рибалов

Глобальні динамічні зміни в науці, техніці та економіці держав світу і, безпосередньо, України мають повинні мати своє віддзеркалення на освітньому процесі підготовки майбутніх фахівців. Тому один з найважливіших принципів якісної вищої освіти є адаптованість змісту навчального процесу до стрімкого розвитку інфокомунікаційних технологій, тобто вища школа має забезпечити навчання і виховання фахівця інженерного профілю з відповідними до потреб суспільства рівнем професійної компетентності. Важливу роль при цьому відіграє компетентний підхід формування вмінь студентів, які повинні отримувати знання в певному обсязі з галузевою спрямованістю підготовки та мати можливість швидкого «входження» в трудовий процес.

Як зазначено в законі України про вищу освіту, для забезпечення вищими навчальними закладами якості освітньої діяльності необхідно створювати систему внутрішнього забезпечення якості, яка передбачає здійснення різноманітних процедур і заходів, які повинні бути чітко визначені в рамках

Психологічна культура як основа соціально-професійного і культурного становлення особистості студента	
А.В. Черкаський.....	139
Як провести ефективне практичне заняття?	
Н.В. Ліщенко.....	141
Екологізація освіти як засіб формування екологічної культури	
О.Л. Гаркович, І.В. Коваленко, І.О. Кузнецова, Р.І. Шевченко.....	142
Організаційна динамічність навчального процесу	
С.В. Сахарова, Т.М. Барабаш, І.С. Бобрікова, Б.О. Рибалов.....	144
Планування підготовки студентів - регбістів	
Н.Г. Лаговська.....	147
Індикатори системи внутрішнього забезпечення якості освіти: досвід Хортицької національної академії	
Л.В. Анісімова, І.Ю. Антоненко, А.Г. Олененко.....	148
Основні принципи формування внутрішньої системи забезпечення якості у закладі вищої медичної освіти	
С.В. Гордійчук.....	152
Виробнича практика - один із засобів забезпечення якості вищої освіти	
Ю.І. Дем'яненко.....	154
Забезпечення інноваційного комплексного міжкафедрального дипломного проектування шляхом впровадження елементів гуманізації	
К.В. Рєзнік, Г.С. Паламарчук, Н.О. Перетяка.....	155
Про практичний досвід освітнього співробітництва між ОНАХТ і Коледжем промислової автоматики та інформаційних технологій	
Т.П. Андріяш, С.В. Васильєв.....	158
Особливості проблемно-орієнтованого навчання студентів	
Н.Ю. Соколова, К.В. Аветисян, К.В. Хвостенко, Л.О. Мар'янова.....	160
Розвиток професійно-комунікативної педагогічної діяльності вчителя як важливого ресурсу забезпечення якості роботи закладу освіти	
О.М. Цимбалюк.....	161
Педагогічний контроль	
Н.В. Хоренжий, А.П. Лапінська, О.С. Волошенко.....	164
Методологічні основи формування якостей сучасного викладача в ОНАХТ	
А.К. Кац, Г.М. Станкевич.....	166
Заохочення молоді до технічної творчості - складова успішної підготовки інженерних кадрів	
Г.А. Гончарук, А.П. Ліпін, О.В. Опришко, І.М. Шипко.....	168
Системне формування моделі конкурентоспроможного випускника для харчової та зернопереробної галузей	
О.І. Гапонюк, Г.А. Гончарук, О.В. Алексашин, І.М. Шипко.....	170
Зміни в сучасній освіті	
С.Ю. Вігуржинська, В.І. Колесник.....	172
Особливості конструювання тестових завдань	
І.Р. Біленька, Н.А. Лазаренко, Я.А. Голінська.....	175